

NÁVOD K: Ja, ty a ostatní - obrázkové príbehy KÓD: 200167

Ja, ty a ostatní je edukačná pomôcka určená na rozvoj komunikačných kompetencií a na rozširovanie slovnnej zásoby. Na základe obrázkových príbehov deti spontánne zostavujú svoje vlastné príbehy, na ktorých precvičujú správny slovosled. Súčasťou sady sú obrázky zobrazujúce scény z každodenného života. Obrázky dopĺňajú magnetické žetóny s fotografiami detí, pomocou ktorých je precvičované správne používanie osobných zámen. Popisom deja zobrazeného na jednotlivých obrázkoch deti precvičujú tvorbu rôznych druhov viet (opytovacích, oznamovacích kladných a záporných) a používanie správnych tvarov slovík (v minulom alebo prítomnom čase).

Kompetencie

- Ústne rozprávanie s použitím správnej stylistickej formy
- Používanie správneho názvoslovnia a správne štruktúrovaných viet
- Používanie osobných zámen: ja, ty, on, ona, ono, my
- Tvorba kladných a záporných viet

Odporúčania pre pedagógov

Deti sa učia formou počúvania, nasledovaním a opakovaním. V prípade detí, ktoré zatiaľ príliš nehovoria, je nutná starostlivá príprava výučby. Počas skupinových aktivít dbáme na to, aby každému dieťaťu bol poskytnutý priestor na odpoveď. V počiatočných výučbách sú lepšie hovoriace deti „ťahúňmi“ celej skupiny. Poskytujú ostatným vzor správneho používania slovnnej zásoby a správne tvorených viet. Umiestnenie magnetických prvkov s fotografiami detí umožní lepšiu identifikáciu s príbehom. Deti postupne začnú spontánne odpovedať na otázky kladené pedagógom. Pedagóg opakuje deťmi použité správne formy viet. Ťažšie slová je vhodné spoločne zopakovať.

Obsah sady

Ilustrované príbehy zobrazujúce 10 príbehov z každodenného života. Hrdinami príbehov sú chlapec a dievča. Zobrazené situácie sú deťom zrozumiteľné. Jednotlivé obrázky je možné prezentovať ako priebeh jedného dňa.

Ranné aktivity:

- 1, vstávanie (oblečenie)
- 2, raňajky (jedlo)
- 3, hygiena (starostlivosť o telo, čistota)

Aktivity v priebehu dňa:

- 4, v parku (vozidlá)
- 5, na farme (zvieratá)
- 6, v bazéne (vodné radovánky, bezpečnosť)
- 7, ihrisko (hry na čerstvom vzduchu)
- 8, detská izba (hračky, upratovanie)

Večerné aktivity:

- 9, večera (jedlo)
- 10, spánok (sny)

Magnetické žetóny:

Môžete deťom urobiť fotografie tváre alebo požiadať o tieto fotografie rodičia. Každú fotografiu nalepte na magnetický žetón. Doplňte aj svoju fotografiu. Neskôr môžete svoju galériu rozšíriť aj o ďalší personál alebo plyšové hračky.

AKTIVITY

Tvorba viet

Vyhľadajte na obrázkoch osoby a tvorte vety s využitím zámen JA, TY, ON/ONA/ONO, MY.

Pridajte zápor NIE a všetky predchádzajúce vety zopakujte v zápore.

Píšeme knihu

Pokúste sa zostaviť spoločnú ilustrovanú knihu obsahujúcu všetky deťmi zostavené vety.

PRÍPRAVA AKTIVÍT

- Jednotlivé aktivity je možné realizovať s celou skupinou, v malých podskupinách alebo individuálne – podľa preferencií pedagóga a s ohľadom na potreby detí.
- S ohľadom na stanovený pedagogický cieľ možno deti rozdeliť:

- do skupín miešaných, tj. deti „dobre hovoriace“ spolu s deťmi menej reagujúcimi. V tomto prípade sa deti učia nápodobou od svojich kamarátov, opakujú vetné a jazykové štruktúry, ktoré pred chvíľou počuli a postupne sa osmelujú k samostatnej prezentácii.

- do skupín podľa podobnej úrovne jazykových schopností. V tomto prípade možno dosiahnuť lepšie výsledky pri cvičeniach zameraných na rozvoj slovnej zásoby.

- Vopred si určíte čas pre jednotlivé cvičenia. Čas môžete viditeľne deťom zobraziť, napr. pomocou kuchynského časovača alebo presýpacích hodín. Odporúča sa začínať s menším počtom obrázkov a postupne pridávať ďalšie.
- Východiskovým bodom môže byť motív (oblečenie, hračky atď.) alebo syntaktická štruktúra. Vždy však začíname od viet s osobným zámenom JA.
- Bez ohľadu na zvolený východiskový bod, progresívne realizujeme nasledujúce tri fázy:

1. Tvorba viet

2. Rozširovanie slovnej zásoby

3. Prechod na písomný zápis

- Pred začatím cvičenia si pripravte kartičky so slovami JA – TY – ON – ONA – ONO – MY – NIE a magnetické žetóny. Obrázok umiestnite na tabuľu a deťom ponechajte čas na zoznámenie sa s jeho obsahom. Pozorujte spontánne jazykové reakcie detí.

Tvorba viet

JA – deti hovoria o sebe.

- Vyberte obrázok a umiestnite ho na tabuľu.
- Deťom vysvetlite, že budú rozprávať o sebe.
- Vyberte fotografiu dieťaťa a umiestnite ju v mieste tváre osoby na obrázku.

- Dieťa vyzvite: „povedz nám, čo robíš“. Ku každej situácii existuje niekoľko možných odpovedí: „prebúdzam sa“, „stávam z postele“, „obúvam si papuče“ atď.
- Požiadajte ostatné deti, aby predchádzajúcu vetu zopakovali. Dbajte na presnú výslovnosť jednotlivých slov.
- Vymeňte fotografiu dieťaťa a vyzvite ďalšie dieťa: „povedz nám, čo robíš“.

TY - deti hovoria s kamarátom

- Vyberte obrázok a umiestnite ho na tabuľu.
- Deťom vysvetlite, že budú hovoriť s kamarátom o tom, čo on robí.
- Vyberte svoju fotografiu a umiestnite ho na miesto tváre osoby z obrázku.
- Vyzvite vybrané dieťa: „Prosím, povedz mi, čo robím“. U menších detí tu odporúčame venovať čas na precvičenie vykania/tykania v rôznych situáciách a v kontaktoch s rôznymi osobami.
- Požiadajte ostatné deti, aby zopakovali vety. Dbajte na presnú výslovnosť všetkých slov.
- Požiadajte ďalšie dieťa o zodpovedanie otázky „Prosím, povedz mi, čo robím“.
- Vymeňte si role. Vybrané dieťa si umiestni svoju fotografiu na obrázku a pýta sa kamaráta: „Povedz mi, čo robím“.

MY – deti hovoria o skupine

- Vyberte obrázok a umiestnite ho na tabuľu (začnite od obrázkov č. 2 a 9).
- Umiestnite fotografie detí v miestach tvárí osôb na obrázku.
- Vyberte si dvojicu detí a opýtajte sa: „Povedzte mi prosím, čo vy dvaja robíte“. Opäť existuje niekoľko možných odpovedí: „jeme v kuchyni raňajky“, „hráme sa v parku“ atď.
- Ukážte deťom veku desať obrázkov a pýtajte sa: „Povedz mi, kde sme“, „Sme v parku“, „Sme v spálni“...

NIE – negácia

- Vysvetlite deťom, že budete rozprávať o tom, čo nerobíme.
- Umiestnite svoju fotografiu na miesto tváre jednej z postáv na obrázku. Požiadajte deti, aby zodpovedali ÁNO/NIE. Umiestnite svoju fotografiu v mieste tváre jednej postavy na obrázku a pýtajte sa: „Obliekam si sukňu?“, „Nie, neobliekate“. Zdôraznite, že slovo „nie“ bolo vo vetách použité 2x.
- Deti pracujú vo dvojiciach. Jedno sa pýta, druhé odpovedá, následne si vymení role.
- Cvičenie zopakujte v 3. Osobe – On/Ona.

Ďalšie aktivity

Cvičenie zopakujte v minulom čase. Začnite od otázky: „Povedz mi prosím, čo si robil včera“.

Rozširovanie slovnej zásoby

Materiály je možné použiť pre množstvo aktivít zameraných na rozširovanie slovnej zásoby.

- Vyberte obrázok a požiadajte deti, aby vymenovali predmety a činnosti na ňom zobrazené. Zoznam slov nájdete v tabuľke na konci návodu.
- Tvorte vety, v ktorých budú slová použité.
- Pripravte si doplnujúce obrázky, napr. vystrihnuté z časopisov alebo letákov: čarodejníkov klobúk, svadobné šaty, motýlik. Tvorte zábavné vety s použitím týchto slov.

Píšeme knihu

- Vytvorte fotokópie všetkých obrázkov.
- Deťom vysvetlite, že budete tvoriť vlastnú knihu o každodenných činnostiach.
- Obrázky umiestnite na stole, v premiešanom poradí. Deti požiadajte, aby obrázky zoradili tak, aby zobrazovali jednotlivé denné aktivity, od rána až do večera.
- Ku každému obrázku deti spoločne zostavia vetu, ktorú pedagóg napíše na papierový pásik.
- Pásky so zapísanými vetami nalepte na obrázky a vyberte titul knihy.

Ďalšie aktivity

- Personalizujte postavy na obrázkoch (pomocou fotografií detí) a vytvorte knihu pre každé dieťa.
- Napíšte ďalšie verzie knihy: kniha „ty“, kniha „my“, kniha „ona“ alebo „on“.

Zoznam Slov

Téma	Podstatné mená	Slovesá	Prídavné mená	Príslovky Spojky Predložky
Oblečenie	Spálňa, oblečenie, veci, mikina, tričko, plášť do dažďa, šaty, sukne, nohavice, spodné prádlo, rifle/džínsy, šortky/kraťasy, sveter, bunda, rukáv, plášť, gombík, golier, vrečko, nočná košeľa, pyžamo, topánky, pár, tenisky, vysoké čizmy, papuče/šľapky, ponožky, čipky, pranie, klobúk, čiapka, dáždník, taška cez rameno	Obliekať, vziať si na seba, zaväzovať, šnurovať, zapínať, rozopínať, skúšať (oblečenie), prezliekať sa, vyzliekať sa, nosiť, zakryť sa, zavesiť, odložiť	Veľký, malý, slušivý, krásny, pekný, nádherný, nepekný, škaredý, teplý, zimný, ťažký, ľahký, modrý, ružový, žltý, zelená, páskovaný, károvaný, bodkovaný, svetlý, tmavý, krátky, dlhý, tesný, voľný, nový, starý môj, tvoj, jeho, jej	Najskôr, potom, pred, po, a, s, nakoniec

Jedlo	Kuchyňa, stôl, fľaša mlieka, miska, nôž, lyžička, hrnček, hriankovač, poháre, hrianky, maslo, pomarančový džús, jogurt, čokoláda, marmeláda, med, chlieb, žemľa, mysle, ovocie, pomaranč, banán, jablko jahoda, hrozno	Jesť, piť, mať, brať, mať rád, preferovať, zbožňovať, nenávidieť, chutiť, ochutnať, skúsiť, krájať, plniť, naliať, fúkať, hrýzť, chrúmať, vybrať	Horúci, studený, teplý, chladivý, sladký, slaný, pikantný, chutný, nechutný, hrozný, perfektný, vriaci, chrumkavý, čerstvý	Veľa, málo, starostlivo, nespôsobne, stojaci, sediaci, na, v
Starostlivosť o telo	Kúpeľňa, zubná pasta, zubná kefka, téglík, kefa na vlasy, hrebeň, zásuvka, umývadlo, batéria, vaňa, sprcha, huba, šampón, sprchový gél, polica, kocka mydla, kúpeľňová váha, teplomer, uterák, župan, stolík, skrinka, pena, hlava, vlasy, tvár, bruško, nos	Umyť sa, umyť niekoho, natierať, kefovať, česať, sprchovať sa, kúpať sa, sušiť, osušiť sa, peniť, obliecť, vziať si na seba, namočiť, pustiť (teplú, studenú) vodu, pošmyknúť	Čistý, špinavý, mokrý, vlhký, suchý, vlnitý, rovné, dlhé, krátke (vlasy), horúci, studený, Môj, tvoj, moja, naša, jej, jeho	Dobré, po, skoro, úplne, hneď, preto, preto že, potom
Vozidlá	Park, bicykel, traktor, príves, skúter, trojkolka, loď, auto, motorka, autobus, autokar, vlak, vagón, lietadlo, vrtuľník, helikoptéra	Riadiť, jazdiť, šliapať, míňať, prevážať, lietať, ísť, ísť, vpred, dopredu, dozadu, späť, cúvať, zaparkovať, otáčať sa, skákať, plávať	Rýchly, pomalý, špinavý, čistý, veľký, malý, červený, zelený, modrý, oranžový, fialový, biely, tmavý, svetlý, fantastický, dlhý, krátky, ten, tamten	Rýchlo, pomaly, v smere, pre, do, v
Farma	Farma, poľnohospodárstvo, poľnohospodár, králik, kohút, sliepka, kura, hus, somár, kačica, krava, ovce, koza, prasa, holub, pes, mačka, kožušok, pierka, vedro, kôš, zelenina, mrkva, slama, vidly, rybník, plot, oploenie, pole, pracovné body, králikáreň	Mať rád, báť sa, jazdiť, šplhať, pohladieť, chytať, dávať, kŕmiť, priniesť, pozorovať, blížitiť sa, skákať, behať, zobať, plávať, lietať, jesť, mňaukať, kotkodákať, štekať, mečať	Čistý, špinavý, milý, škodoradostný, pekný, krásny, mäkký, veľký, malý, tučný, chudý, rýchly, pomalý, obrovský, kučeravý	Blízko, ďaleko, vpred, vzadu

Bazén	Bazén, rebrík, voda, lopta, doska, plávaci pás, okuliare, bójka, trampolína, šmykľavka, potápačské okuliare, plutvy, taška, uterák, plavky, čiapky	Skákať, potápať sa, plávať, chytať, špliechať, špliechať, kúpať sa, potápať sa, položiť sa, hrať sa, ležať	Studený, teplý, zábavný, mokrý, suchý, šťastný	Rýchlo, pomaly, nespelo, veselo, v, bez, na
Hračky	Debna, hračky, vankúš, koberček, krabička, kocky, kočík, puzzle, garáž, áut, vlak, dom, zámok, pirátska loď, zvieratá, kniha, kostýmy, bábika, kočík pre bábiky, plyšová hračka, rúrka, tamburína, xylofón, marakasy	Hrať, baviť sa, čítať, vybrať, odložiť, postaviť, zboriť, požičať, rozdeliť sa, tlačiť, ťahať, počúvať, mať rád, preferovať, chcieť, zaspievať	Jednoduchý, ťažký, zábavný, smiešny, veselý, smutný, poškodený, modrý, červený, žltý, zelený, fialový, oranžový, svetlý, tmavý, môj, moja, tvoj, tvoja, jeho, jej, ten, tamten, tieto	Rýchlo, pomaly, dobre, zle, všade, všetko, ticho, hlasno, následne, vedľa, blízko
Ihrisko, Park	Ihrisko, park, šmykľavka, rebrík, šplhacie lano, pieskovisko, vedro, lopatka, šplhacia stena, tunel, rondo, skákací panák, švihadlo, fontána, trávnik, lavička, lopta	Baviť sa, hrať sa, kúpať sa, šplhať, hojdať sa, kopať, správať sa, zľaknúť sa, báť sa, otrepať, kresliť, čakať, ísť, plaziť sa, obrátiť sa, točiť sa, skákať	Sediaci, stojaci, zapnutý, jednoduchý, obtiažny, nebezpečný, rýchly, pomalý, zábavný, únavný,	Vyššie, nižšie, ľahko, ťažko, pomaly, rýchlo, v, na, pod
Stolovanie	Obývací izba, jedáleň, obrúsok, vreckový, džbánok, polievková misa, príbory, lyžice, nôž, vidlička, poháre, šalátová miska, tanier, chod, kreslo, cesto, kúsok, polievka, jogurt, omáčka, kura, zelené fazuľky, syr, krmivo pre psa (mačku), voda	Jesť, piť, chutiť, ochutnať, mať rád, nenávidieť, preferovať, naplniť, naliať, krájať, variť, brať, dávať, deliť sa, ponúknuť	Horúci, vriaci, dobrý, chutný, nechutný, hrozný, veľký, malý, sladký, slaný, pikantný, chrumkavý, krémový, rozplývajúci sa na jazyku	Trochu, veľa, veľa, viac, znova, často, niektoré, starostlivo, neslušne, vždy, nikdy, pred, po

INSGRAF s.r.o., Kráľovská ulica 8, 927 01 Šaľa

IČO: 47078839, IČ DPH: SK2023737452

Tel. č. 0800 18 23 03, 0910 905 618

E-mail: insgraf@insgraf.sk, www.insgraf.sk

Sny	Spálňa, posteľ, prikrývka, deka, prestieradlo, vankúš, plyšová hračka, koberec, noc, mesiac, hviezda, sen, nočná košeľa, pyžamo, kozmonaut, vesmírna loď, vesmír, čarodejnica, duch, les, kosť	Snívať, spať, zaspať, ísť spať, ľahnúť si, báť sa, predstaviť si, mať nočnú moru, pamätať, myslieť	Unavený, krásny, zlý (sen), zábavný, šťastný, smutný, veľký, strašný, divný, hrozný, nádherný, fantastický, milý	Znova, kedy, neskoro, od, ale
------------	---	---	--	----------------------------------

insGraf®